

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM
2012-11-09
Meddelad i
Göteborg

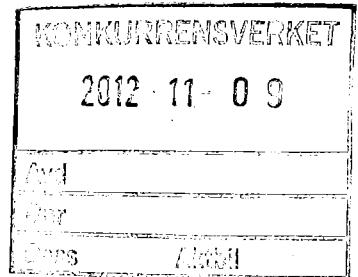
Mål nr
11986-12 E
12103-12 E
12198-12 E
Enhet 2:2

SÖKANDE

1. Adecco Sweden Aktiebolag, 556447-2677
Box 12127
102 24 Stockholm

2. Ofelia Vård AB, 556579-2131
Södra Vägen 53
412 54 Göteborg

3. NGS Group AB, 556535-1128
Holländergatan 13
111 36 Stockholm

MOTPART

Västra Götalands läns landsting - Västra Götalandsregionen, 232100-0131
Juridiska enheten
Regionens Hus
462 80 Vänersborg

Ombud: Regionjuristen Linda Stalfors, adress som ovan

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, förkortad LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår ansökningarna.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG****DOM**Sida 2
11986-12 E
12103-12 E
12198-12 E

Avdelning 2

BAKGRUND

Västra Götalands läns landsting - Västra Götalandsregionen (Regionen) - har erbjudit till anbudsgivning avseende ramavtal Sjuksköterskor - Västra Götalandsregionen, dnr SN148-2012. Av tilldelningsbeslut den 4 oktober 2012 framgår att 13 anbud inlämnats. Regionen har beslutat att teckna avtal med 8 leverantörer en angiven rangordning. Varken Adecco Sweden ABs, Ofelia Vård ABs eller NGS Group ABs anbud har bedömts uppfylla skall-krav och har därför inte kvalificerat sig till utvärderingsfasen.

YRKANDEN MM

Mål nr 11986-12: Adecco Sweden AB (Adecco) yrkar att rätten beslutar att upphandlingen får avslutas först efter rättelse bestående i att Adecco ges möjlighet att kontakta uppgivna referenser och fylla i bilaga 3 till förfrågningsunderlaget (ffu). Till stöd för sin talan framför Adecco följande. I p. 3.4 i ffu anges att "Leverantören skall bifoga två ifyllda referenser enligt bilaga 3." Adecco, liksom minst en annan anbudsgivare, tolkade "ifyllda referenser" som att referensernas kontaktuppgifter skulle fyllas i. Uppfattningen stärktes av att det vanligaste i upphandlings- och i andra sammanhang är att referenser kontaktas av den som ska bedöma och lute av den som är föremål för bedömning. Denna uppfattning styrks i sin tur av att med "referens" avses enligt SAOB en "person man hänvisar till för upplysningar". När man begär att "ifyllda referenser" ska bifogas torde det vara naturligt att utgå från att det är kontaktuppgifter till referenserna som avses och ingenting annat. Regionen borde istället ha skrivit att Leverantören ansvarar för att kontakta referenser och fylla i bilaga 3. Om det inte vore för denna förvisso enkla, men ändå för Adecco avgörande, brist i upphandlingen hade Adecco antagits som leverantör.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG****DOM**Sida 3
11986-12 E
12103-12 E
12198-12 E

Avdelning 2

Regionen bestrider Adeccos yrkande om rättelse och hemställer att domstolen avslår Adeccos ansökan om överprövning. *Regionen* framför i huvudsak följande. Det framgår tydligt av skall-kravet att referenterna ska fylla i bifogad bilaga 3 då det uttryckligen anges att "angivna referenser skall referera till anbudsgivarens utförda uppdrag", att "leverantören skall bifoga två ifyllda referenser" samt att "kvalificeringen av anbudet bygger på den genomsnittliga poängsumman från samtliga infödrade referenter". Det ska även tilläggas att den bilaga som referenterna ska fylla på ett tydligt sätt anger mottagaren av bilagan genom att uttrycka "frågor till referenter". *Regionen* bestrider därför Adeccos påstående om att förfrågningsunderlaget varit otydligt och därigenom skulle stå i strid med transparensprincipen. – Adecco framhåller även att deras inställning har stöd utifrån den tolkning som anges av ordet "referens" i SAOB. Mot detta vill *Regionen* anföra att Adecco nyligen lämnat anbud i en snarlik upphandling från *Regionen* med en korrekt ifylld poängbedömning från referenten. Dessutom anges det tydligt på bilaga 3 att det handlar om "frågor till referenten" vilket innebär att referenten, dvs. åberopad referens, ska lämna omdöme om Adecco. – *Regionen* vill även påpeka att det vanligaste tillvägagångssättet vid oklarheter i ett förfrågningsunderlag är att leverantörer ställer frågor till den upphandlande myndigheten. Då varken Adecco eller någon annan av anbudsgivarna uttryckt någon slags oklarhet kring det aktuella kravet och då alla anbudsgivare förutom två inkommit med de efterfrågade uppgifterna saknas det stöd för Adeccos påstående om att förfrågningsunderlaget skulle varit otydligt. I och med att Adecco inte uppfyllt ställt skall-krav har de inte kunnat kvalificera sig och därför inte lidit skada av *Regionens* beslut. *Regionens* agerande kan därför inte anses stå i strid med gällande principer i 1 kap. 9 § LOU eller andra bestämmelser i samma lag.

Adecco har därefter vidhållit sin talan och framfört i huvudsak följande. Det stämmer att Adecco har deltagit i *Regionens* upphandling avseende

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG****DOM**Sida 4
11986-12 E
12103-12 E
12198-12 E

Avdelning 2

läkare och då fyllt en motsvarande referensbilaga. Det var dock inte samma person från Adeccos sida som hanterade den upphandlingen. För några personer, däribland den person som fyllde i underlaget från Adeccos sida i den nu angripna upphandlingen, har det framstått som klart att bilagan inte behövde fyllas i. För andra har det framstått som klart att bilagan antingen borde eller skulle fyllas i. Att Regionen kan uppfatta den använda formuleringen som att den klart har haft innebörden att bilaga skall fyllas i är en sak. Däremot är det svårt att - utifrån formuleringen - ta till sig att Regionen inte förstår att formuleringen också kan uppfattas på ett rakt motsatt sätt. Det talar för att man vid ett avslag av denna överprövning i framtida upphandlingar kommer att fortsätta att uttrycka sig så pass tvetydigt att t.o.m. två motstatta uppfattningar båda uppfattas som klara. Det vore olyckligt.

Mål nr 12103-12: Ofelia Vård AB (Ofelia) yrkar att nytt tilldelningsbeslut ska fattas alternativt att upphandlingen ska göras om i sin helhet. Till stöd för sin talan framför Ofelia följande. Regionen har uteslutit dem för att de inte egenhändigt fyllt i referensernas omdömen i Bilaga 3. Fyra övriga bolag har också uteslutits på grund av olika fel i Bilaga 3. De har korrekt fyllt i namn och kontaktuppgifter på referensblanketten och har utgått från att upphandlaren ser till att kontakta referenterna för att få blanketten ifylld, vilket bör vara det korrekta förfarandet om man vill ha referenternas betygsättning så objektiv som möjligt. De har nu fått veta att upphandlaren avsett att leverantörerna själva ska kontakta referenten för att få blanketten ifylld med betygsättning. Regionen har haft möjlighet att be om komplettering med utfallet från referenserna i bilaga 3 då det inte påverkar en eventuell plats i rangordningen utan enbart uppfyller skullkraven. Det borde vara uppenbart för Regionen att det rör sig om ett missförstånd, öppet för komplettering då resten av anbudet är korrekt och bilaga 6 "Förteckning av levererade uppdrag" bekräftar kravet på omfattning. Att på denna grund

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG****DOM**Sida 5
11986-12 E
12103-12 E
12198-12 E

Avdelning 2

utesluta dem utan att de får möjlighet till komplettering är inte förenligt med LOU.

Regionen bestrider Ofelias yrkande om rättelse och hemställer att domstolen avslår Ofelias ansökan om överprövning. *Regionen* framför i huvudsak följande. Ofelia framhåller att de utgått från att *Regionen* skulle kontakta referenterna och att deras uteblivna uppgifter därför handlar om ett misstag som de borde ha fått komplettera. *Regionen* menar att det framgår av skallkravet att referenterna ska fylla i bilaga 3 då det uttryckligen anges att "angivna referenser skall referera till anbudsgivarens utförda uppdrag", att "leverantören skall bifoga två ifyllda referenser" samt att "kvalificeringen av anbuderna bygger på den genomsnittliga poängsumman från samtliga infordrade referenter". Det ska även tilläggas att det på den omnämnda bilagan anges tydligt "frågor till referenterna". – I det aktuella fallet skulle en komplettering av uteblivna uppgifter ha lett till en förändring av rangordningen på så sätt att anbudsgivare som redan kvalificerat sig skulle hamna utanför *Regionens* gräns om tio stycken leverantörer. Som ett tillägg till Ofelias påstående om att fem av tretton anbudsgivare uteslutits från utvärderingen vill *Regionen* framhålla att endast två av dessa inte uppfyllt det nu aktuella skallkravet. Övriga anbudsgivare har uteslutits på andra grunder och har därmed, liksom övriga åtta anbudsgivare, lämnat erforderliga uppgifter enligt kravet i 3.4 i förfrågningsunderlaget. Dessutom har ingen av de tretton leverantörerna ställt någon fråga angående det ovannämnda skallkravet i "frågor och svar" vilket pekar på att skallkravet inte varit otydligt. – *Regionen* menar att det framgår av både själva skallkravet och av texten på bilaga 3 att uppgifter om leverantören skall lämnas av åberopad referent. Då Ofelia inte har inkommit med efterfrågade uppgifter har de inte kvalificerat sig till utvärdering och har därför inte heller kunnat lida skada av *Regionens* beslut. *Regionens* agerande kan därmed inte anses stå i strid med 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i samma lag.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG****DOM**Sida 6
11986-12 E
12103-12 E
12198-12 E

Avdelning 2

Ofelia har därefter vidhållit att det ligger i upphandlingsbolagets intresse att be om en komplettering på ett så uppenbart tolkningsfel som det aktuella och att det inte strider mot de grundläggande principerna i 1 kap 9 § LOU. *Ofelia* framfört bl.a. följande. Regionens intresse borde vara att med aktuell upphandling i största möjliga mån förvissa sig om att regionens behov av specialistsjuksköterskor täcks av upphandlade bolag. Att då välja ett mindre antal bolag än avsett går stick i stäv med syftet i upphandlingen. – Referenser avser de referenspersoner anbudsgivaren hänvisar till för att lämna omdömen. *Ofelia Vård AB* startades 1999 och har under alla år inte deltagit i en upphandling där leverantörerna själva förväntas lämna sina referenspersoners omdömen. Detta måste anses vara ett ovanligt förfarande i likande upphandlingssammanhang. Om detta var avsikten skulle det klart och tydligt framgått i texten. "Leverantören ansvarar själv för att dokumentera sina referensers omdömen" eller liknande hade varit en tydlig instruktion.

Mål nr 12198-12: NGS Group AB (NGS) yrkar att förvaltningsrätten förordnar om att Regionens upphandling av sjuksköterskor rättas. I andra hand yrkas att förvaltningsrätten förordnar att Regionens upphandling av sjuksköterskor ska göras om. Till stöd för sin talan framför *NGS* i huvudsak följande. *NGS* har försökt att själva påvisa Regionens rätt att enligt 9 kap. 8 § LOU rätta eller förtydliga uppenbar felskrivning, felräkning eller något annat uppenbart fel i anbudsansökan. Regionen har svarat att man inte kommer att använda sig av denna möjlighet och hänvisar till likabehandlingsregeln. *NGS* motsäger sig inte att alla anbudsgivare får möjlighet att rätta ett uppenbart fel eller förtydliga sig. Intentionen med upphandlingen var att upphandla tio (10) bolag. I tilldelningsbeslutet är åtta (8) bolag upphandlade då resterande anbudsgivare inte klarade skall-kraven av olika anledningar. – I förfrågningsunderlaget ställer Regionen ett obligatoriskt krav i punkt 3.5 som lyder:

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG****DOM**Sida 7
11986-12 E
12103-12 E
12198-12 E

Avdelning 2

"3.5 Anbudsgivaren skall lämna referenser som bestyrker anbudets uppgift om förmåga och kapacitet. Angivna referenser skall referera till anbudsgivarens utförda uppdrag avseende bemanning av sjuksköterskekonsulter. Anbudsgivaren skall under den senaste 24-månadersperioden (räknat från sista anbudsdagen) ha levererat minst 5 veckors alt. 200 timmars bemanning till referenspersonernas verksamhet. Leverantören skall bifoga ifyllda referenser enligt bilaga 4."

NGS uppfyller skall-kravet. NGS har till anbudet bifogat två referenser där NGS genomfört uppdrag under den senaste 24-månadersperioden, och där NGS även har levererat minst 5 veckors alt 200 timmars bemanning. Precis som begärt i förfrågningsunderlaget. Regionen har noterat att NGS ej fyllt i tidsangivelsen på en av referenserna och som stöd för detta meddelat att NGS ej uppfyller skall-kravet. Tidsangivelsen för uppdraget hos kunden finns i lämnat anbud från NGS och i bilaga 6. I bilaga 6 skall anbudsgivaren ange en förteckning över till vilka verksamheter anbudsgivaren har levererat sjuksköterskespecialister under den senaste 24-månadersperioden, verksamhet, kontaktuppgifter samt tidslängd på uppdraget. Vidare skall i denna bilaga styrkas att "anbudsgivare levererat minst 5 veckor alternativt 200 timmars bemanning per specialitet. Ni anger förslagsvis start och slutdatum samt antalet veckor alt timmar som uppdraget innehåll varit." NGS har angett 40 stycken kunder där detta krav överensstämmer med skall-kravet. Det som särskiljer denna bilaga mot referensbilagan är att i referensbilagan ska anbudsgivaren välja ut två av dessa och även skriva in referensernas betyg (svar på 7 frågor med poäng 1-7). Samma uppdrag / kontaktperson / kontaktuppgifter/tjänst som NGS lämnat i referensbilagan finns alltså angiven i bilaga 6 med samma uppgifter och här även med tidsangivelse. Ingenstans i förfrågningsunderlaget och under punkterna 3.4 och 3.5 står det specifikt hur bilagan skall fyllas i, eller att specifikt tidsangivelsen skall anges.

Regionen bestrider NGSs yrkande om rättelse och hemställer att domstolen avslår NGSs ansökan om överprövning. Regionen framför i huvudsak föl-

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG****DOM**Sida 8
11986-12 E
12103-12 E
12198-12 E

Avdelning 2

jande. – 3.2 Skall-krav i punkt 3.4 och bilaga 3: Utifrån vad som angetts i kravet har NGS i bilaga 3 fyllt i efterfrågade uppgifter vad gäller kontaktuppgifter till referenter. NGS har därefter låtit referenterna poängsätta NGS utifrån angivna frågeställningar. NGS har dock inte angett vilken tidsperiod som avses ifråga om en av två angivna referenter. Regionen har därför inte kunna avgöra om kravet avseende ”anbudsgivaren skall under den senaste 24:månadersperioden (räknat från sista anbudsdagen) ha levererat minst 5 veckors alt 200 timmars bemanning till referenspersonernas verksamhet” är uppfyllt. I och med att NGS underlåtit att ange efterfrågad information har de inte uppfyllt skall-kravet och därmed inte kvalificerat sig.

– 3.3 Rättelse, förtydligande och komplettering: Bolaget anför att de har försökt påvisa för Regionen att de borde ha möjlighet att rätta en uppenbart fel. Detta är dock något Regionen valt att inte tillåta med hänvisning till likabehandlingsprincipen. – Regionen har i aktuell upphandling haft tretton anbudsgivare varav åtta stycken har kvalificerat sig. Skulle Regionen tillåta rättelse eller komplettering för de anbudsgivare som inte kvalificerat sig skulle det få till följd att rangordningen förändrades och anbudsgivare som redan kvalificerat sig skulle hamna utanför Regionens gräns på tio stycken leverantörer. – NGSs underlåtelse att ange den tidsperiod som efterfrågas i skall-kravet i punkt 3.4 i förfrågningsunderlaget medför att skall-kravet inte är uppfyllt. Enligt NGS har efterfrågade uppgifter lämnats i bilagor som bifogats till anbudet. Den bilaga som NGS hänvisar till har dock inte samma innehåll och funktion som bilaga 3. Uppgifterna som ska anges i bilaga 3 ligger till grund för Regionens kvalificering av anbudsgivarna medan den bilaga NGS åberopar ligger till grund för själva utvärderingen av anbudet. Då det inte föreligger någon skyldighet för Regionen att begära komplettering eller tillåta rättelse har Regionens beslut om att behandla alla anbudsgivare lika fått vara gällande. Eftersom NGS inte lämnat efterfrågade uppgifter har de inte uppfyllt skall-kravet och därmed inte kvalificerat sig. Bolaget kan med anledning av detta inte ha lidit skada till följd av Regionens tilldelningsbeslut. Med hänsyn till att NGS inte uppfyllt

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG****DOM**Sida 9
11986-12 E
12103-12 E
12198-12 E

Avdelning 2

skall-kravet kan inte Landstingets agerande anses stå i strid med gällande principer i 1 kap. 9 § LOU eller andra bestämmelser i samma lag.

NGS har beretts tillfälle att svara men har inte hörts av.

DOMSKÄL*Tillämpliga bestämmelser m.m.*

Efter ansökan av en leverantör som anser sig ha lidit eller kunna komma att lida skada får allmän förvaltningsdomstol överpröva en upphandling (16 kap. 4 § 1. LOU). Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (16 kap. 6 § första stycket LOU).

Upphandlande myndigheter skall behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar skall vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iaktas (1 kap. 9 § LOU).

En upphandlande myndighet får tillåta att en anbudssökande eller anbudsgivare rättar en uppenbar felskrivning eller felräkning eller något annat uppenbart fel i anbudsansökan eller anbudet. – Myndigheten får begära att en ansökan eller ett anbud förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning (se 9 kap. 8 § och 15 kap. 12 § LOU).

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG****DOM**Sida 10
11986-12 E
12103-12 E
12198-12 E

Avdelning 2

Förvaltningsrättens prövning utgör en kontroll av om det finns skäl att ingripa mot upphandlingen på grund av att den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna eller andra bestämmelser i LOU. Förvaltningsrätten ska endast beakta de grunder som sökanden har framfört i målet (jfr RÅ 2009 ref. 69).

Av vägledande rättsfall framgår att en upphandlande enhet när den bestämmer föremålet för en upphandling har stor frihet och att de skiftande förhållanden som förekommer i det ekonomiska livet gör att även förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp lagen om offentlig upphandling och gemenskapsrätten inte träds för när (se RÅ 2010 ref 78 och RÅ 2002 ref 50).

Utredning

Av anbudsinvjudan den 28 juni 2012 och dess bilagor framgår bl.a. följande.

Denna upphandling avser Sjuksköterskor, Västra Götalandsregionen enligt beskrivning i Kravspecifikation.

1.5 Förtydligande och komplettering av förfrågningsunderlag

Om anbudsgivaren upplever förfrågningsunderlaget som oklart eller otydligt i något avseende är det viktigt att ansvarig handläggare kontaktas så att missförstånd kan undvikas. Vi besvarar gärna frågor från leverantörer med anledning av förfrågningsunderlagets utformning och innehåll. Frågor angående denna upphandling ska ske skriftligen genom att använda frågor och svar funktionen i Amesto Sourcing.

2.3 Obligatoriska krav

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG****DOM**Sida 11
11986-12 E
12103-12 E
12198-12 E

Avdelning 2

Av anbudet skall framgå att samtliga skall-krav är uppfyllda. Se elektroniskt frågeformulär i Amesto Sourcing.

2.5 Rättelse och förtydligande av anbud

Den upphandlande enheten kan medge att anbudsgivare får rätta en uppenbar felskrivning eller felräkning eller annat uppenbart fel i anbudet.

Den upphandlande enheten kan också begära att ett anbud förtydligas och kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning. Förtydliganden och kompletteringar skall vara skriftliga.

---

3 Krav på anbudsgivaren

Följande obligatoriska krav skall vara uppfyllda.

3.4 Anbudsgivarens tekniska förmåga och kapacitet

Anbudsgivaren skall styrka sin tekniska förmåga och kapacitet. Anbudsgivaren skall ha minst två (2) års erfarenhet av sjuksköterskebemanning till offentlig sektor. Som bevis skall anbudet innehålla en beskrivning om anbudsgivaren som innehåller placeringsort, personalresurser, ledningsorganisation, inriktning och affärsidé samt hur länge anbudsgivaren har arbetat med förmedling av sjukskötersketjänster.

Anbudsgivaren skall lämna referenser som bestyrker anbudets uppgift om förmåga och kapacitet. Angivna referenser skall referera till anbudsgivarens utförda uppdrag avseende bemanning av sjuksköterskekonsulter. Anbudsgivaren skall under den senaste 24:månadersperioden (räknat från sista anbudsdagen) ha levererat minst 5 veckors alt. 200 timmars bemanning till referenspersonernas verksamhet. Leverantören skall bifoga två ifyllda referenser enligt bilaga 3.

För kvalificering av anbud gäller att den genomsnittliga poängsumman från samtliga infodrade referenter, skall uppgå till minst 26 poäng.

Poängen beräknas på detta sätt: ex. vid förfrågan av två referenser har poängen $26+42 = 68$ uppnåtts, som sedan delas med $2 = 34$ poäng.

Västra Götalandsregionen förbehåller sig dock rätten att själva söka referenser. Anbudsgivaren skall ange en förteckning över till vilka verksamheter de har levererat sjuksköterskespecialister under de senaste 24:månadersperioden, verksamhet

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**

DOM

Sida 12
11986-12 E
12103-12 E
12198-12 E

Avdelning 2

och kontaktuppgifter samt tidslängd på uppdraget skall framgå, skrivs in i bilaga 6 Förteckning över levererade uppdrag. Denna information kommer att användas till utvärdering bilaga 6 Utvärdering sjuksköterskor VGR.

---

4 Prövning av anbud

112 kap.1 § LOU anges möjlighet att antingen anta det anbud som har lägst anbudspris eller det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. I denna upphandling antas de anbud som är de mest ekonomisk fördelaktiga.

Anbudsprövningen kommer att ske i tre steg.

Steg 1 Prövning mot obligatoriska krav på leverantören

Leverantören som företag, bedöms utifrån kraven som ställs på anbudsgivaren. Uppfylles inte dessa (lämnas inte alla begärda uppgifter), förkastas anbudet, och prövas ej vidare. Denna bedömning görs på de uppgifter som lämnas under rubrikerna "Leverantörens finansiella och ekonomiska ställning", "Leverantörens tekniska förmåga och kapacitet" samt referenser

Steg 2 Prövning av obligatoriska krav på tjänsten

Steg 3 utvärdering

Bilaga med frågor till referenter inleds med fält för uppgifter om två referenser enligt följande fält för båda referenserna:

Referensperson:
Verksamhet:
Telefonnummer :
Mailadr:
Tidsperiod:

Därefter följer en tabell där för båda referenser lämnas följande fält:

Frågor till Referenteter	Poäng 1 Mindre bra	Poäng 2	Poäng 3	Poäng 4	Poäng 5 Mycket bra
1. Hur bedömer Ni tillgängligheten - lätt att få kontakt med, snabb återkoppling vid beställning.					
2. Lyckas bemanningen en-					

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**

DOM

Sida 13
11986-12 E
12103-12 E
12198-12 E

Avdelning 2

ligt Er beställning?					
3. Hur bedömer Ni flexibiliteten – möjlighet att lösa problem, bemötande?					
4. Hur bedömer Ni inhyrd sjuksköterskas formella kompetens med hänsyn tagen till avropat uppdrag?					
5. Hur bedömer Ni inhyrd sjuksköterskas sociala kompetens med hänsyn taget till accepterat uppdrag?					
6. Har ert behov avseende kontinuitet tillgodosetts (samma sjuksköterska under längre tid)?					
7. Hur väl sker återkoppling/uppföljning vid uppdragets slut till beställaren.					
8. Hur väl fungerar administrativa rutiner, exempelvis vid redovisning och fakturering?					
Summa poäng: Högsta poäng=40					

Under de två kolumnerna för frågor till referenter har fält för Total Summa lämnats.

Av tilldelningsbeslut den 4 oktober 2012 framkommer bl.a. följande.

Anbud har lämnats av 13 leverantörer, varav 8 kvalificerat sig för utvärdering och rangordnats. – Adecco och Ofelia har uteslutits från utvärderingen på den grund att de inte lämnat ej har lämnat komplett ifyllda uppgifter.

NGS har uteslutits då man ej har angett tidsperiod på referens.

Av ingivna handlingar framkommer att Adecco och Ofelia fyllt i uppgifterna Referensperson, Verksamhet, Telefonnummer, Mailadr och Tidsperiod, på bilaga 3 men inte fyllt i övriga fält. NGS har fyllt i fälten Referensperson, Verksamhet, Telefonnummer, Mailadr men angett tidsperiod för endast den ena av referenserna. NGS har även fyllt i poäng för frågorna till de båda referenterna.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG****DOM**Sida 14
11986-12 E
12103-12 E
12198-12 E

Avdelning 2

Förvaltningsrättens bedömning

- Otydligt förfrågningsunderlag

En av huvudprinciperna enligt LOU är att ett anbud som inte uppfyller förfrågningsunderlagets obligatoriska krav, s.k. skall-krav, inte ska beaktas vid utvärderingen. Krav som anges i förfrågningsunderlaget måste således vara uppfyllda för att den upphandlande myndigheten ska kunna pröva anbudet. Den upphandlande myndigheten får inte heller ändra eller frånfalla uppställda krav, eftersom förfarandet då skulle bryta mot likabehandlingsprincipen och principen om öppet förfarande (jfr Kammarrättens i Göteborg dom i mål nr 4064-10)

Sökandens inställning i fråga om de krav som ställs om anbudsgivarens tekniska förmåga och kapacitet synes vara att detta ska utredas av den upphandlande enheten genom att i anbudet angivna referenser kontaktas.

Förvaltningsrätten noterar först att fråga är om skall-krav som ska uppfyllas för kvalificering till utvärderingen av anbudet. Regler om vem som ska styrka uppgifter i kvalificeringsfasen i LOU har delvis ändrats genom lagstiftning som trätt i kraft 15 juli 2010 (jfr prop 2009/10:180 s. 274ff och SFS 2010:571).

Av nu aktuellt förfrågningsunderlag framgår att en anbudsgivare skall lämna referenser som bestyrker anbudets uppgift om förmåga och kapacitet och att leverantören skall bifoga två ifyllda referenser enligt bilaga. Av formuläret för referenser framgår att denna innefattar även fält för omdömen.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG****DOM**Sida 15
11986-12 E
12103-12 E
12198-12 E

Avdelning 2

Det i förfrågningsunderlaget ställda kravet på hur och vilka referensuppgifter som ska lämnas kan därför enligt Förvaltningsrättens mening varken anses vara otydligt eller riskera att utesluta leverantörer på ett sätt som strider mot LOU. Adeccos och Ofelias talan i denna del kan således inte medföra ingripande enligt LOU.

I målet är ostridigt att NGS inte i bilaga för referenser har lämnat efterfrågad uppgift om tidsperiod för den ena referensen. NGS har därmed inte uppfyllt uppställt skall-krav och kan därför inte kvalificera sig till utvärderingsfasen. Den omständigheten att uppgiften finns att tillgå i den del av anbudet som ingår i utvärderingsfasen medför ingen annan bedömning. NGSs talan i denna del kan således inte medföra ingripande enligt LOU.

- Möjlighet till rättelse/komplettering av anbud

I målet har de tre aktuella anbudsgivarna således inte lämnat kompletta anbud vid anbudstidens utgång och fråga är då om möjlighet till rättelse/komplettering finns.

I förarbetena (se prop. 2006/07:128 s. 377 och s. 434) sägs beträffande möjligheten till rättelser och kompletteringar följande.

Uppenbara fel i anbud eller anbudsansökningar kan rättas till. Anbudsansökningar och anbud kan förtydligas och kompletteras. Detta får endast göras på initiativ av den upphandlande myndigheten. Bestämmelsen skall tillämpas restriktivt och kommunikationen mellan den upphandlande myndigheten och leverantören bör dokumenteras. En upphandlande myndighet får kontakta en leverantör om det finns oklarheter eller brister i ingivna intyg, skriftliga bevis och andra handlingar.

Att helt utelämnat vissa efterfrågade uppgifter kan inte anses som en uppenbar felskrivning eller som annan sådan uppgift som kan rättas med stöd LOUs bestämmelser om rättelse av fel, förtydligande och komplettering.

Det kan inte heller vara fråga om att tidigare uppgifter enbart konkretise-

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG****DOM**Sida 16
11986-12 E
12103-12 E
12198-12 E

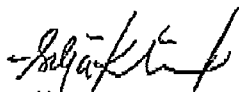
Avdelning 2

ras, eftersom ett förtydligande eller en komplettering inte får leda till annat än att marginella sakuppgifter tillförs (jfr Kammarrätten i Stockholms domar i mål nr 3378-08 och 7138-10, Kammarrätten i Jönköpings dom i mål 2467-09 och Kammarrätten i Göteborgs dom i mål 7714-08). Det är inte heller i den upphandlande myndigheten som tagit initiativ för att få rättelse eller komplettering av de aktuella anbuden.

Förvaltningsrätten finner därmed att förutsättningar för komplettering och rättelse enligt LOU saknas. Ansökningarna kan därför inte heller i denna del leda till ingripande enligt LOU.

Sammantaget finner Förvaltningsrätten att skäl till ingripande enligt LOU inte framkommit. Ansökningarna ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV3109/1b LOU)

Silja Klint

Rådman

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill återopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppgive sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1B LOU